

Sportnota

Samenleving

Op weg naar 2012

Januari 2006

Inhoud

1.	Inleiding	1
2.	Ontwikkelingen en trends in de sport	3
	2.1 Landelijke trends	3
	2.2 In de gemeente Apeldoorn	4
3.	Onze visie op sport	7
	3.1 Sport in de maatschappij	7
	3.2 De sporter	7
	3.3 De sportorganisatie	9
	3.4 De sportaccommodatie	10
4.	De rol van de gemeente	11
5.	De agenda voor de toekomst	13
6.	Meetbare resultaten	15
7.	Financiële vertaling	17
	Bijlagen	19

1 Inleiding

Sport is een belangrijk verbindend element in de maatschappij. Sporten is voor jong en oud, voor mensen van verschillende achtergronden en met uiteenlopende sportbehoefte. Sport heeft duidelijke raakvlakken met gezondheid, welzijn, onderwijs en veiligheid, maar is op nog veel meer terreinen duidelijk aanwezig. Om de functies van sport optimaal te kunnen inzetten, moet gewerkt worden vanuit een integrale aanpak. Deze sportnota zet de contouren uit voor een dergelijke aanpak en is gekoppeld aan de sociale visie van de gemeente en daaruit voortvloeiende plannen voor onder meer het jeugdbeleid en het gezondheidsbeleid.

De vorige sportnota dateert uit 1989 en is door de vele ontwikkelingen in de sport in het algemeen en in Apeldoorn in het bijzonder toe aan vernieuwing. Volgens de prognose groeit onze gemeente van ruim 156.000 inwoners in 2005 naar ruim 160.000 inwoners in 2012. Als het in deze nota opgenomen streefcijfer wordt gehaald, groeit het aantal sporters tussen 2005 en 2012 met 3%. Ongeveer 52.800 mensen zullen dan wekelijks sporten. Dit is een toename van 6000 sporters ten opzichte van 2005. Deze groei heeft, samen met andere trends, effect op de ontwikkeling van sport in Apeldoorn en daarmee op het sportbeleid.

De voorliggende sportnota geeft weer op welke wijze de komende jaren invulling wordt gegeven aan het sportbeleid. De nota moet de losse onderdelen van het beleid met elkaar verbinden tot één visie. De doelstellingen op sportgebied uit de sociale visie zijn hierbij als uitgangspunt genomen. Vervolgens worden de doelstellingen uitgewerkt tot een realistische visie op sport. De sportnota geeft de speerpunten en doelen voor de lange termijn weer. De hieruit afgeleide korte termijn doelen worden jaarlijks vastgelegd in de meerjarenprogrammabegroting. De nota heeft een doorlooptijd tot 2012. Benadrukt wordt dat het gaat om een visie op hoofdlijnen en niet om een uitvoeringsprogramma of actieplan. De sportnota vormt de basis voor de uitwerking van het sportbeleid. In afzonderlijke deelplannen, die samen met de betreffende sportorganisaties en aanverwante organisaties tot stand komen, vindt concrete uitwerking van het sportbeleid plaats.

Natuurlijk moet niet alles in het bestaande sportbeleid anders. Onderdelen uit het sportstimuleringsbeleid en subsidies die aansluiten bij de doelstellingen van het sportbeleid worden gecontinueerd. In hoofdstuk 6 zijn de sportsubsidies voor het jaar 2005 weergegeven. In het sportbeleid wordt sporten gezien als doel en als middel. Sporten als doel houdt in dat het beoefenen van sport vooral leuk moet zijn. Aan dit uitgangspunt hecht de gemeente veel waarde. Daarnaast heeft sporten ook neven-effecten. Door te sporten bouwen mensen sociale contacten op, verbeteren zij hun gezondheid en sporten kan een hulpmiddel zijn voor allochtonen om te integreren in onze samenleving. Deze voorbeelden illustreren dat sport kan worden gezien als middel om een ander doel te bereiken.

Het draait in de sportnota om bewegingssporten en denksporten. Bij denksporten zijn de sociale contacten en integratie belangrijke pijlers. Bij bewegingssporten is daarnaast het gezondheidsaspect nadrukkelijk in beeld. De gemeente vindt sport primair zelf-organiserend. In deze nota worden de onderwerpen beschreven waarbij de gemeente wil ondersteunen.

Anno 2005 besteedt de gemeente het beheer van haar accommodaties en de uitvoering van de sportstimuleringsactiviteiten uit aan Accres Apeldoorn B.V. De ondersteuning van sportverenigingen en vrijwilligers is belegd bij het Verenigingsbureau. De Vereniging Sportraad Apeldoorn ontvangt subsidie als belangenbehartiger voor de sport(verenigingen).

¹ Gebaseerd op de Primos-prognose voor 2014. Deze prognose komt overeen met de plannen, inclusief de woningbouwplannen, die wij in Apeldoorn in 2012 denken te realiseren.

2 Ontwikkelingen en trends in de sport

Sport is voortdurend in ontwikkeling. Voor een lange termijnvisie op sport is het essentieel hiermee rekening te houden. In dit hoofdstuk worden diverse landelijke trends beschreven die verband houden met sport. Vervolgens wordt de Apeldoornse situatie uitgediept met de Sociaal Strategische Visie als uitgangspunt.

2.1 Landelijke trends

In deze paragraaf worden een aantal belangrijke ontwikkelingen op sportgebied in Nederland behandeld. De landelijke trends zijn uitgewerkt volgens de driedeling:

- De sporter;
- De sportorganisatie en;
- De sportaccommodatie.

De sporter

- De meest beoefende sport is zwemmen, gevolgd door toerfietsen/wielrennen, fitness/aerobics en wandelsport (Tendrapport Bewegen en Gezondheid 2002/2003). Het betreft in alle gevallen sporten die ook individueel en in ongeorganiseerd verband beoefend kunnen worden.
- Lichamelijk minder actieve groepen in de samenleving zijn jeugdigen, jongvolwassenen, ouderen, chronisch zieken, niet werkenden, mensen met overgewicht en mensen met een niet-Nederlandse herkomst. (Tendrapport Bewegen en Gezondheid 2002/2003).
- Eén op de zeven kinderen kampt met overgewicht. Dit is een verdubbeling ten opzichte van 1980 (Persbericht SIRE). Daarnaast komt overgewicht voor bij de helft van de Nederlandse mannen en ruim 40% van de Nederlandse vrouwen. Ernstig overgewicht komt echter vaker voor bij vrouwen. Indien de huidige ontwikkeling zich voortzet, zal in 2015 naar schatting 15-20% van de volwassen Nederlanders ernstig overgewicht ofwel obesitas heeft (Sociale Monitor CBS).
- Er treedt een verschuiving op van sportbeleid naar bewegingsbeleid. Een uiting hiervan is de Nederlandse Norm voor Gezond Bewegen (NNGB). Om aan de norm te voldoen moeten Nederlanders minimaal vijf dagen per week een half uur matig intensief bewegen. Kinderen moeten zelfs een uur bewegen in plaats van een half uur. Dit kan ook door het maken van een stevige wandeling of fietstrip (Jaarboek Sport, beleid en onderzoek editie 2003). De hierboven beschreven verschuiving is een reactie op de landelijke afname van de dagelijkse hoeveelheid beweging van mensen.

De sportorganisatie

- Bestuurders van amateursportverenigingen hebben te maken met een veelheid aan wet- en regelgeving, vooral gericht op de kantine en accommodatie (Jaarboek Sport, beleid en onderzoek 2003).
- Vanuit het rijk wordt gestuurd op ontwikkeling van integraal beleid binnen de driehoek 'buurt-onderwijs-sport', waarbij een bindende rol is weggelegd voor sport (-verenigingen) en waarbij moet worden aangesloten bij reeds bestaande structuren.
- Vanuit het rijksbeleid wordt er tevens op aangestuurd dat iedereen kan meedoen in de maatschappij. Het wetsvoorstel voor de Wet Maatschappelijke Ondersteuning moet bijdragen dit doel te realiseren. Uitgangspunt hierbij is dat mensen kunnen terugvallen op hun eigen sociale netwerk. Dit netwerk moet bestaan uit burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties. Deze partijen moeten onnodige drempels in de maatschappij proberen weg te nemen.
- De behoefte op basisscholen aan vakleerkrachten bewegingsonderwijs zal de komende jaren toenemen, doordat pas afgestudeerde docenten in het basisonderwijs niet meer automatisch bevoegd zijn om bewegingsonderwijs te geven.
- De groei van het aantal individuele sporten (zoals fitness en aerobics) wordt voor een groot deel opgevangen door commerciële sportaanbieders, waaronder sportscholen.

De sportaccommodatie

- Er treedt een schaalvergroting op bij voetbalverenigingen en daarnaast ook bij atletiek, hockey en korfbal (Rapportage sport 2003).
- De vraag naar kunstgras bij diverse buitensportverenigingen groeit.
- Multifunctionele sportcentra zijn in opmars, soms gecombineerd met andere (vrijtijds-)voorzieningen (Jaarboek Sport, beleid en onderzoek editie 2003).

2.2 In de gemeente Apeldoorn

Naast de landelijke trends wegen ontwikkelingen in de gemeente Apeldoorn mee bij het opstellen van toekomstig beleid. De basis voor het sportbeleid is het gemeentebrede beleid, zoals dat is geformuleerd in de sociaal strategische visie.

In de sociaal strategische visie Apeldoorn 2020 'Betrokken en actief' staan vijf strategische opgaven:

- Ruimte voor ontmoeting en ontspanning
- Een betrokken actieve gemeenschap
- Zorg voor kwetsbare groepen
- De vereniging en straat aan zet
- Een betrouwbare overheid die zorgdraagt voor goede dienstverlening

Binnen dit kader zal ook het sportbeleid zich moeten begeven. Door integraal te werken is sport binnen alle strategische opgaven in te zetten. Hieronder worden de mogelijkheden van sport per opgave toegelicht.

Ruimte voor ontmoeting en ontspanning

Bij de opgave 'Ruimte voor ontmoeten en ontspanning' is één van de doelen: toename van de sportparticipatie. In dit geval is sport of sportstimulering een doel op zich. Sport is bij deze opgave tevens in te zetten bij het doel 'toename deelname burgers aan buurt-activiteiten/-voorzieningen en vrijwilligerswerk'. Hierbij wordt sport ingezet als middel om mensen te activeren en te betrekken bij de buurt.

Een betrokken actieve gemeenschap

Eén van de doelen die bijdraagt aan een betrokken actieve gemeenschap is het verbeteren van de burgerparticipatie. Op sportgebied kan dit bijvoorbeeld door het vervullen van kaderfuncties bij sportverenigingen.

De vereniging en straat aan zet

Voortvloeiend uit de opgave 'de vereniging en wijk aan zet' liggen kansen voor sportverenigingen om in de wijk een centrale functie te vervullen. Hierop sluiten twee doelen aan: afname (jeugd) criminaliteit en toename sociale leefbaarheid in wijken en voor kwetsbare groepen.

Zorg voor kwetsbare groepen

Bij de opgave 'zorg voor kwetsbare groepen' is één van de doelen 'het verbeteren van de algehele gezondheidstoestand'. Met sport kan hieraan worden bijgedragen.

Een betrouwbare overheid die zorgdraagt voor goede dienstverlening

Voor wat betreft de opgave 'een betrouwbare overheid die zorgdraagt voor goede dienstverlening' geldt voor sport de doelstelling voor verbeteren van effectmeting voor de sportsubsidies en monitoring van sportstimuleringsactiviteiten.

In hoofdstuk 6 'Meetbare resultaten' zijn de opgaven uit de sociaal strategische visie vertaald naar het sportbeleid.

Ontwikkelingen in Apeldoorn

Samen met de landelijke trends en de sociaal strategische visie zijn ook een aantal lokale trends en ontwikkelingen van invloed op de ontwikkeling van sport in Apeldoorn.

De sporter

- 48% van de Apeldoorners sport minimaal 1 keer per week (Leefbaarheidsenquête 2003).
- Ongeveer 70% van de Apeldoornse jongeren tussen 12 en 18 jaar sport meer dan 1 uur per week. Van de 30% die minder dan 1 uur per week sportief is, doen de meeste jongeren helemaal niet aan sport (E-MOVO 2003, GGD Regio Stedendriehoek).
- Vergeleken met de regio Stedendriehoek en met Oost Nederland bewegen jongeren uit Apeldoorn wekelijks minder (E-MOVO 2003, GGD Regio Stedendriehoek).
- Apeldoornse leerlingen uit het VMBO en allochtone jongeren sporten minder vaak dan gemiddeld en zijn ook minder vaak aangesloten bij een sportclub (E-MOVO 2003, GGD Regio Stedendriehoek).

De sportorganisatie

- 29% van de volwassen Apeldoorners sport in verenigingsverband (waarvan 11% ook niet georganiseerd sport) en 27% sport buiten de vereniging. Er zijn ongeveer 150 sportverenigingen in Apeldoorn.

De sportaccommodatie

Onderstaande ontwikkelingen beïnvloeden het accommodatieaanbod en de accommodatiebehoefte in Apeldoorn:

- De realisatie van het Multifunctioneel Centrum Binnenstad (MFCB) met een combinatie van functies, zoals zwemmen, wijkvoorzieningen, ontmoeting en zorg.
- De realisatie van het Omnisportcentrum Apeldoorn met faciliteiten voor atletiek, baanwielrennen en nagenoeg alle zaalsporten.
- De woningbouwontwikkelingen in Zuidbroek en in de Kanaalzone.
- Renovatie of nieuwbouw van een groot aantal sportaccommodaties in Apeldoorn.
- Een groeiend aantal Hbo-studenten dat door uitbreiding van het aantal Hbo-opleidingen gebruik gaat maken van sportfaciliteiten.

3 Onze visie op sport

In hoofdstuk 2 zijn trends en ontwikkelingen beschreven, die invloed hebben op sport en sportbeleid. In dit hoofdstuk vertalen we die ontwikkelingen in een visie. Wij nemen u mee naar 2012 en schetsen een streefbeeld van de manier waarop sport in de gemeente Apeldoorn erover een aantal jaren uit zou moeten zien. Eerst wordt een algemeen beeld gegeven van de functie van sport in de maatschappij. Vervolgens worden de drie hoofdthema's behandeld waar het op sportgebied om draait: de sporter, de sportorganisatie en de sportaccommodatie. In 2012 worden veel van de huidige sport-stimuleringsinitiatieven en subsidieregelingen voortgezet. Andere onderdelen zullen we op een aangepaste manier vormgeven.

Hieronder is een gewenst scenario voor 2012 uitgewerkt. In hoofdstuk 4 en 5 wordt aangegeven wat de gemeente wil doen om naar dit streefbeeld toe te werken.

3.1 Sport in de maatschappij

In 2012 heeft Apeldoorn ruim 160.000 inwoners en het aantal sporters neemt gestaag toe. Spreekwoorden zoals 'een gezonde geest in een gezond lichaam' en 'sport verbreedert' zijn actueler van ooit. Sport draagt bij aan een actieve leefstijl en vergroot de maatschappelijke betrokkenheid tussen mensen. Sport is tevens een belangrijke schakel om achterstanden aan te pakken. Plezier in het sporten staat hierbij centraal. Om de doelgroep zo goed mogelijk te bereiken wordt gewerkt vanuit de wijken waar de achterstanden zich concentreren. Het aanbieden van sportactiviteiten voor jongeren die overlast veroorzaken is succesvol. Preventief wordt sport steeds vaker ingezet om jeugd en jongeren te wijzen op normen en waarden. Mede hierdoor is de veiligheidsbeleving in de buurt en rondom sportaccommodaties gegroeid.

3.2 De sporter

Als we kijken naar sporters in Apeldoorn valt ons anno 2012 het volgende op:

- Het aantal jeugdige sporters is flink toegenomen, dit blijkt met name uit een groei van het aantal jeugdleden van sportverenigingen.
- Het kwalitatieve niveau van bewegingsonderwijs is verbeterd, ondermeer door de inzet van meer vakleerkrachten lichamelijke opvoeding.
- Op (brede) scholen maakt naschools sporten een vanzelfsprekend onderdeel uit van de schoolweek.
- Het aantal inwoners van 60 tot 70 jaar is tussen 2005 en 2012 met één derde gestegen van 15.000 naar ruim 20.000. Voor deze groep en de andere senioren bestaat een gevarieerd aanbod aan sport- en beweegactiviteiten. Bij dit aanbod wordt voldoende ingespeeld op de behoeften van de sporter, zowel op sportief als sociaal gebied. De activiteiten vinden plaats binnen bestaande verenigingsstructuren of andere sportorganisaties. De meeste senioren weten hun weg naar de sport (-vereniging) goed zelf te vinden. Sportstimulering wordt ingezet voor de groep senioren die een duwtje in de rug nodig heeft om te gaan sporten.
- Het aantal allochtonen dat lid is van een sportvereniging is gestegen. Ook het aantal allochtone kaderleden dat zich voor sportverenigingen inzet, verhoudt zich tot het percentage van de Apeldoornse allochtone bevolking.
- Mensen met een lichamelijke of geestelijke beperking kunnen voor sportbeoefening veelal terecht bij bestaande verenigingen. Niet alle verenigingen kunnen een aangepast aanbod bieden. Een aantal verenigingen is echter in staat om een goed aanbod te leveren voor aangepast sporten. Dit gebeurt met behulp van ondersteunende instanties en de gemeente. Op de vraag die niet door verenigingen kan worden opgevangen, wordt goed ingespeeld door bestaande organisaties die zich met (sport-) activiteiten voor gehandicapten bezighouden.

- De groeiende vraag naar individueel georiënteerde sportactiviteiten wordt door commerciële sportaanbieders en sportverenigingen opgevangen.
- Bedrijven stimuleren steeds vaker een actieve en sportieve houding van werknemers.
- Talenten en topsporters worden binnen de gemeente gewaardeerd en gefaciliteerd. Hierover is regelmatig en intensief contact tussen ondersteunende organisaties en de gemeente. Een goed voorbeeld hiervan is de samenwerking met scholen die talentvolle sporters een aangepast lesrooster bieden, dat aansluit op het trainingsschema van de sporters.
- Het groeiend aantal sportende studenten in Apeldoorn heeft een eigen plek verworven binnen bestaande sportverenigingen en andere sportorganisaties.

3.3 De sportorganisatie

Bij sportorganisaties hebben we het over alle organisaties waarmee Apeldoorn te maken heeft als het om sport gaat. Ook in 2012 bestaat een belangrijk deel van de sportorganisaties uit sportverenigingen.

- Alleen verenigingen die zich de afgelopen jaren hebben ontwikkeld tot goed functionerende organisaties blijken het hoofd boven water te kunnen houden. Samenwerkingsverbanden en fusies tussen verschillende verenigingen vormen een veel voorkomend beeld. Opvallend is vooral de samenwerking tussen verschillende kleine clubs.
- Veel sportverenigingen hebben een centrale functie in de wijk, die aansluit op andere organisaties in de wijk, zoals de Brede School.
- Subsidieregelingen zijn goed afgestemd op de doelgroep door duidelijke en bondige voorwaarden. Het verkrijgen van subsidie is geen vanzelfsprekendheid, er staat een meetbare tegenprestatie tegenover.
- De mogelijkheden voor werkzoekenden om binnen verenigingen te werken worden veelvuldig benut.
- Het Verenigingsburo speelt goed in op de vragen die leven bij verenigingen en in het bijzonder bij sportverenigingen. Het aantal sportverenigingen dat het Verenigingsburo benadert met vragen is aanzienlijk toegenomen. De verenigingsondersteuner heeft hierbij een belangrijke functie door het geven van advies op maat en door het leggen van dwarsverbanden.
- Er wordt op veel manieren samengewerkt met (boven)lokale organisaties die zich inzetten voor sport en aanverwante terreinen. De krachtenbundeling door deze samenwerkingsverbanden draagt bij aan de behoeften die leven bij sportverenigingen en sporters.

3.4 De sportaccommodatie

Op het gebied van sportaccommodaties in 2012 vallen aan aantal zaken op:

- De gemeente heeft voldoende, kwalitatief goede sportaccommodaties verspreid over de gemeente. Dit komt niet in de laatste plaats doordat sport vroegtijdig bij de planvorming en ontwikkeling wordt betrokken. Hierbij wordt de sportaccommodatie niet gezien als een voorziening, maar als maatschappelijk vastgoed. De toegevoegde waarde van de accommodatie voor de wijk of de stad weegt op tegen de kosten van de accommodatie.
- Waar mogelijk en wenselijk worden krachten gebundeld in Multifunctionele centra (MFC).
- Het Omnisportcentrum Apeldoorn geeft een impuls aan atletiek, baanwielrennen en nagenoeg alle zaalsporten, zowel op topniveau als op breedtesportniveau. Bijna wekelijks vindt een topwedstrijd of evenement plaats in het sportcentrum.
- Sportaccommodaties, clubhuizen en zwembaden kunnen steeds vaker tegemoet komen aan de eisen en faciliteiten die nodig zijn voor aangepast sporten.
- Sport en spel in de openbare ruimte zijn zeer nadrukkelijk betrokken bij het sportbeleid. De openbare ruimte biedt voldoende, veilige mogelijkheden voor (ongeorganiseerde) sporters.

4 De rol van de gemeente

Sport is primair zelforganiserend. Voor veel sportgerelateerde onderwerpen is geen gemeentelijk beleid nodig, hier kunnen verenigingen en sporters prima zelf uit de voeten. Tevens bieden sportondersteunende organisaties in veel gevallen uitkomst. In andere gevallen heeft de gemeente echter een ondersteunende en soms ook sturende rol. In dit hoofdstuk worden deze rollen verder uitgediept. Bij de uitwerking van de rollen staat de volgende doelstelling centraal.

Doelstelling:

Alle inwoners van de gemeente Apeldoorn moeten kunnen sporten op een verantwoorde wijze, tegen een aanvaardbare eigen bijdrage en overeenkomstig eigen aanleg en mogelijkheden.

'De bal hooghouden' en 'de voorzet geven'

Bij de ondersteuning vanuit de gemeente is een tweedeling te maken. De eerste vorm van ondersteuning is 'de bal hooghouden'. Dit betekent het bieden van structurele ondersteuning voor de sport, indien dit nodig is. Dit kan bijvoorbeeld met structurele subsidies en het onderhouden van openbare sportaccommodaties. De tweede vorm van ondersteuning is 'de voorzet geven'. Hiermee wil de gemeente sturen. Het gaat hierbij om tijdelijke stimuleringsimpulsen ter bevordering van de ontwikkeling van de sport.

Bevorderen sportieve en gezonde leefstijl

De gemeente wil een actieve leefstijl bevorderen. Voor het sportbeleid komt dit tot uiting in een sportieve leefstijl. Als instrument wordt hierbij de sportstimulering ingezet. De sportstimulering spitst zich met name toe op het stimuleren van sportdeelname bij bevolkingsgroepen die weinig of niet aan sport doen. Het bevorderen van een actieve leefstijl reikt verder dan de sport, daarom zal samenwerking plaatsvinden met instanties op dit gebied, zoals de GGD en MEE Veluwe.

Ondersteunen van sportverenigingen

Sportverenigingen staan hoog in het vaandel bij de gemeente en worden daarom structureel ondersteund bij hun ontwikkeling. Dit doet de gemeente door het verstrekken van jaarlijks terugkerende subsidies. Afhankelijk van de subsidie wordt hiervoor een bepaalde tegenprestatie verwacht. Ook het Verenigingsburo is een structurele manier waarop (sport-) verenigingen worden ondersteund bij hun ontwikkeling. In tegenstelling tot financiële ondersteuning betreft het hier in eerste instantie ondersteuning op inhoudelijk niveau.

Relatie tussen breedtesport en topsport

Voor sport is een onderscheid te maken tussen topsport en breedtesport. Breedtesport kan worden omschreven als alle sport die geen topsport is. Het beleid van de gemeente richt zich voornamelijk op de breedtesport, maar er is ook aandacht voor topsport. Het belang van topsport hangt nauw samen met breedtesport, want topsport stimuleert breedtesport. Het faciliteren en waarderen van talentvolle sporters en topsporters is één van de prioriteiten die in hoofdstuk vijf wordt benoemd. De commerciële sportorganisaties worden beschouwd als bedrijven en vallen daarom niet onder het sportbeleid.

Stadsdeelgerichte aanpak voor sport

Sport zal als middel worden ingezet in vooraf benoemde aandachtsgebieden, waarbij verbindingen worden gelegd tussen verschillende beleidsterreinen. Het kan hierbij gaan om het verminderen van bewegingsachterstanden, het bieden van een vrijetijdsaanbod voor 'hangjongeren' of het vergroten van de sociale cohesie in de wijk. Aanhaken bij bestaande structuren, zoals de Brede school, is hierbij het uitgangspunt. Aan de hand van pilotprojecten wordt de stadsdeelgerichte aanpak geïntroduceerd. Na de projectperiode moet duidelijk worden of het pilotproject wordt ingebed in het reguliere beleid en op welke manier dit moet gebeuren.

Sportaccommodaties

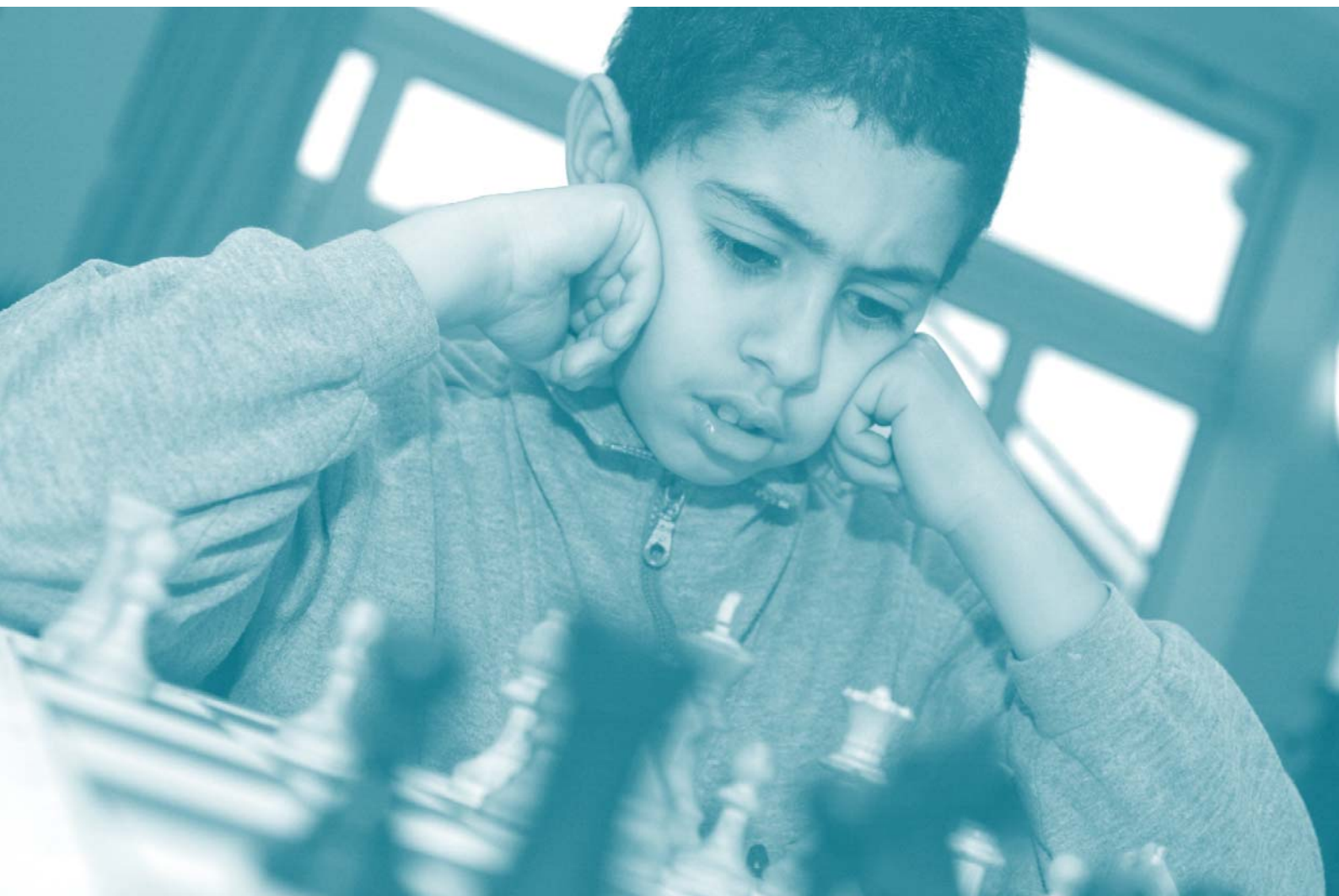
Bij de ontwikkeling van sportaccommodaties, zoals zwembaden, sporthallen en sportvelden, heeft de gemeente een faciliterende rol en is daarom een belangrijke partner voor sportorganisaties.

Het is van belang dat sportaccommodaties voor iedereen toegankelijk zijn. In beginsel geldt dat de gebruiker betaalt, maar de gemeente wil niet dat sporten te duur wordt. Daarom streven we ernaar om met subsidies de sport betaalbaar te houden.

5 De agenda voor de toekomst

In de vorige hoofdstukken bent u meegenomen via de trends en ontwikkelingen langs de visie van de gemeente op sport naar de rol van de gemeente. In dit hoofdstuk komen we tot een agenda van de toekomst, waarbij de visie en de rol van de gemeente met elkaar worden verbonden. Met andere woorden wordt in dit hoofdstuk beschreven waar de gemeente voor gaat. Deze prioriteiten zijn wederom geclusterd volgens de drie hoofdthema's:

- de sporter;
- de sportorganisatie;
- de sportaccommodatie.

De sporter

- Activeren van de doelgroepen jeugd en jongeren, allochtonen, 65-plussers en mensen met een lichamelijke en geestelijke handicap. De bestaande sportstimuleringsactiviteiten en subsidiestromen worden daarom meer op deze doelgroepen afgestemd. Samenwerken met instellingen op het gebied van gezondheid (zoals de GGD), onderwijs (zoals met Brede Scholen), welzijn (zoals Wisselwerk) en sport (zoals het Verenigingsburo) is hierbij noodzakelijk.
- Aansluiten bij de Wet Maatschappelijke Ondersteuning. Deze wet geeft gemeenten de taak om mensen zoveel mogelijk zelfstandig te laten functioneren en sociaal te participeren.
- Faciliteren en waarderen van talentvolle sporters en topsporters. De gemeente blijft bijzondere sportprestaties met haar huldigingbeleid waarderen. Verder biedt het Omnisportcentrum hoogwaardige faciliteiten voor talenten en topsporters.

De sportorganisatie

- Ondersteunen van sportverenigingen bij haar ontwikkeling. Realisatie vindt plaats door het inzetten van professionals en subsidiemogelijkheden.
- Doelgericht inzetten van subsidies. Subsidies dienen meer aan te sluiten bij de ondersteuning van specifieke doelgroepen en bij de behoefte vanuit sportverenigingen.
- Stimuleren van de functie van sportverenigingen als centraal punt in de wijk. Ook de samenwerking met andere instanties in de wijk wordt aangemoedigd. Waar mogelijk wordt aangesloten bij goedlopende bestaande structuren, zoals de brede school.
- Onderwijsinstellingen stimuleren om de kwaliteit van het bewegingsonderwijs te verbeteren door aan te sturen op de aanstelling van vakleerkrachten voor lichamelijke opvoeding. Waarbij deze vakleerkrachten ook een rol kunnen vervullen bij het aanbieden van buitenschoolse activiteiten.

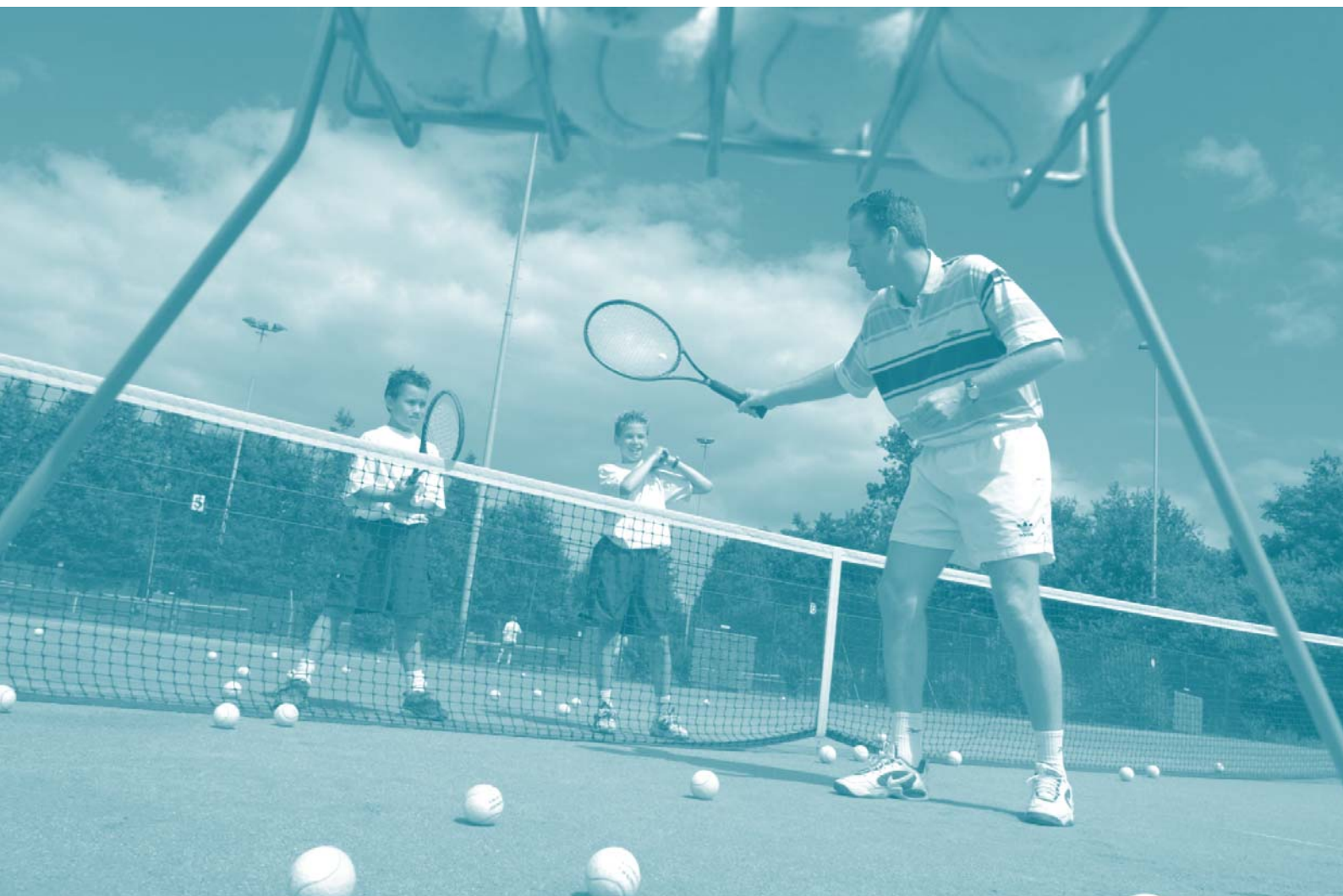
De sportaccommodatie

- Sportaccommodaties behoren tot het maatschappelijk vastgoed en hebben een belangrijke functie voor een wijk, dorp of de stad. Bij stedenbouwkundige ontwikkelingen in een bepaald gebied wordt nadrukkelijk rekening gehouden met sportaccommodaties die zich in dat gebied bevinden. In een dergelijk geval is het uitgangspunt dat het voorzieningenniveau op basis van de buurt-, wijk-, stadsdeel-, of stedelijke behoefte behouden blijft.
- Indien mogelijk worden krachten gebundeld in multifunctionele centra.
- Aanbieden van voldoende en veilige voorzieningen voor sport in de openbare ruimte.
- Inspelen op het groeiend aantal sportende HBO-studenten voor wat betreft huisvesting en sportfaciliteiten en de spin-off door de toename van het aantal HBO-studenten optimaal benutten.

6 Meetbare resultaten

In het overzicht op de volgende pagina staan de hoofdthema's verder uitgewerkt. In kolom twee staan de beleidsinstrumenten die anno 2005 beschikbaar zijn. De derde kolom geeft de beoogde effecten weer en kolom vier beschrijft de beoogde resultaten voor 2012. In de vijfde kolom staan de effectkengetallen waarmee het beleid kan worden gemonitord. Per jaar worden de effectkengetallen verder uitgewerkt in de Meerjaren-Programmabegroting (MPB). Door aansluiting op de MPB kan tussentijds worden gerapporteerd over de ontwikkeling op sportgebied. Daarnaast kunnen we het beleid tussentijds bijsturen middels de MPB. Wel moet worden opgemerkt dat de effectkengetallen niet uitsluitend gekoppeld zijn aan de inzet van het gemeentelijk beleid. Het sportbeleid levert slechts een bijdrage om het gewenste effect in de samenleving te bereiken.

Sport kan tevens bijdragen aan het verbeteren van de algemene gezondheidstoestand en de afname van criminaliteit. Zoals in paragraaf 2.2 staat beschreven past dit ook bij de Sociaal Strategische Visie van de gemeente. Het direct koppelen van een effectkengetal voor sport aan ondermeer gezondheid en veiligheid voert echter te ver door. Sport is op deze terreinen niet leidend, maar één van de inzetbare middelen. Door het opnemen van effectkengetallen op deze gebieden wordt de rol van sport wellicht overschat. Dit neemt niet weg dat vanuit de sport actief wordt bijgedragen aan verbetering op deze punten.

Hoofdthema's	Beleidsinstrumenten in 2005	Beoogde effecten	Beoogde resultaten voor 2012	Effectkengetallen Van.....	Naar.... In 2012
De sporter	• Sportstimulerings-aanbod • Subsidie gehandicapten sport (bijdrage voor 2 verenigingen die zich richten op gehandicapten sport)	Activeren doelgroepen en vergroten van de gezondheidswinst door sport	• Groter aantal Apeldoorners dat sport	% inwoners (18+) dat minimaal 1x p/w sport 30% in 2005 (LE) ¹	% inwoners (18+) dat minimaal 1 x p/w sport 33% in 2012
			• Grotere toestroom jeugd naar verenigingen	12.500 jongeren die sporten bij gesubsidieerde verenigingen in 2004 (AS)	13.000 jongeren die sporten bij gesubsidieerde verenigingen in 2012
			• Vergroten aantal jongeren dat regelmatig sport	% jongeren (12- 24) dat vaker dan 1x p/w sport 61% in 2003 (JM)	% jongeren (12- 24) dat vaker dan 1x p/w sport 65% in 2012
			• Groter aantal allochtone sporters ²	Nul-meting in 2006	Tussenmeting in 2009 en 2012
			• Goede balans tussen vraag en aanbod voor gehandicapte sporters	Nul-meting in 2006	Tussenmeting in 2009 en 2012
De sportorganisatie	• Algemene Subsidieregeling Sport (algemene bijdrage voor het behouden en versterken van de organisatie van verenigingen) • Evenementensubsidie Sport (tegemoetkoming in de kosten bij de organisatie van boven-lokale evenementen)	Behouden en verstrekken van een gezond verenigingsklimaat	• Grotere instroom van ouderen bij sport-verenigingen	% 65-plussers dat sport 31% in 2005 (LE)	% 65-plussers dat sport 35% in 2012
			• Grotere instroom van ouderen bij sport-verenigingen	% 65-plussers dat sport bij een vereniging 17% in 2005 (LE)	% 65-plussers dat sport bij een vereniging 20% in 2012
De sport-accommodatie	• Subsidie huur overdekte zwembaden (tegemoetkoming zwemvereniging i.v.m. tarieven voor zwembaden) • Rentesubsidie (ondersteunings-maatregel bij de bouw en renovatie van verenigings-accommodaties) • Onderhoudssubsidie (bijdrage in de kosten voor het onderhoud van veldsportaccommodaties) • OZB-subsidie (bijdrage in de kosten voor onroerend zaakbelasting voor overdekte verenigings-accommodaties)	Effectief gebruik accommodaties	• Grotere toestroom naar sportverenigingen	% sporters dat (ook) bij een vereniging sport 26% in 2005 (LE)	% sporters dat (ook) bij een vereniging sport 30% in 2012
			• Groter percentage sporters dat (zeer) tevreden is over de sportmogelijkheden in de buurt	% sporters (18+) dat (zeer) tevreden is over de sportmogelijkheden in de buurt 59% in 2005 (LE)	59% in 2005 (LE) % sporters (18+) dat (zeer) tevreden is over de sportmogelijkheden in de buurt 62% in 2012
				% jongeren (12-24 jaar) dat vindt dat er onvoldoende sport-mogelijkheden zijn in de eigen buurt 23% in 2003 (JM)	% jongeren(12- 24 jaar) dat vindt dat er onvoldoende sportmogelijkheden zijn in de eigen buurt 19% in 2012

¹ Bronnen: LE= Leefbaarheidsenquête, AS = gegevens uit Algemene Subsidieregeling Sport, JM = Jeugdmonitor

² Als allochtoon wordt aangemerkt: 1e generatie allochtoon, persoon is in het buitenland geboren; tenminste één ouder is in het buitenland geboren. 2e generatie allochtoon, persoon is in Nederland geboren; tenminste één ouder is in het buitenland geboren. (Bron: CBS)

³ Ter vergelijking: % sporters onder 65 jaar is 58%, % sporters onder 65 jaar dat (ook) sport bij een vereniging is 29%.

7 Financiële vertaling

Het maken van een financiële vertaling voor sport naar 2012 is niet eenvoudig. Toekomstige ontwikkelingen en vooral de effecten daarvan zijn niet altijd in geld uit te drukken. Het overzicht op de volgende pagina geeft een indicatie van de extra investeringen die nodig zijn voor sport om uitvoering te kunnen geven aan de agenda van de toekomst. Niet alle investeringen betekenen extra gemeentelijk budget. Externe financieringsbronnen, zoals stimuleringsregelingen van het rijk en de provincie en andere fondsen, bieden tevens mogelijkheden om bij aan te haken. Eén van die externe financieringsbronnen is de BOS-impuls. Dit is een tijdelijke stimuleringsregeling vanuit het ministerie van VWS voor samenwerking op de gebieden: Buurt, Onderwijs en Sport.

Veel van de doelstellingen voor 2012 kunnen worden gerealiseerd door bestaande middelen anders in te zetten. Dit is mogelijk door het beleidsinstrument 'sport-stimulering' anders in te richten en door bepaalde subsidieregelingen aan te passen. Uit de tabel uit de volgende pagina komt echter naar voren dat op sommige punten aanvullende financiering nodig is. Het betreft ondermeer een investering die gedaan moet worden om aan te sluiten bij de Wet Maatschappelijke Ontwikkeling (WMO). Hierdoor zal meer geld nodig zijn om mensen die aangepast sporten te kunnen faciliteren bij sportverenigingen en in sportaccommodaties. Voor het aanpassen van sportaccommodaties is in dit kader voor vier jaar een totaalbedrag van € 800.000,- begroot. Daarnaast is voor het faciliteren van deze sporters bij sportverenigingen € 100.000,- geraamd, verdeeld over 4 jaar.

In een later stadium zal duidelijk moeten worden op welke manier hieraan invulling wordt gegeven.

Verder zal extra worden ingezet op sportstimulering voor de doelgroepen jeugd en jongeren, senioren en allochtonen én de doorstroom van sportstimulerings-activiteiten naar sportverenigingen. In totaal is hiervoor extra budget nodig ter hoogte van € 60.000,- per jaar. In het schema op de volgende pagina staat hiervoor in 2007 een bedrag van € 40.000,- structureel. In 2008 wordt hier vervolgens € 20.000,- structureel aan toegevoegd.

Het Verenigingsburo wordt gefinancierd met structurele subsidie. De aanstelling voor de sportspecifieke verenigingsondersteuning valt hier echter niet onder. Voor een vaste aanstelling voor de sportspecifieke verenigingsondersteuning in het Verenigingsburo is na 2006 structureel € 40.000,- nodig.

Om de cijfers in een context te kunnen plaatsen is als bijlage opgenomen een overzicht met de uitgaven voor sport van 2005 tot en met 2012.

Beoogde resultaten voor 2012		2007	2008	2009	2010	2011	2012
Jeugd en jongeren • Grotere toestroom jeugd naar verenigingen • (uitbreiden budget sportstimulering) • Vergroten aantal jongeren dat regelmatig sport • (uitbreiden subsidiebudget) • Groter aantal sportende allochtone jongeren	S ¹	€ 40.000,— structureel	€ 20.000,— extra structureel	Structureel			
Goede balans tussen vraag en aanbod voor gehandicapte sporters (voor het activiteitenaanbod)	I ²		€ 25.000,—	€ 25.000,—	€ 25.000,—	€ 25.000,—	
Toegankelijkheid sportaccommodaties en sportverenigingen vergroten in het kader van de Wet Maatschappelijke Ontwikkeling	I		€ 100.000,—	€ 200.000,—	€ 200.000,—	€ 200.000,—	€ 100.000,—
Grotere instroom van ouderen bij sportverenigingen		Herschikken bestaande middelen					
Structurele inbedding van het bestaande sportaandeel in het Verenigingsburo	S	€ 40.000,— (gerealiseerd)	Structureel				
Grotere doorstroom vanuit sportstimulerings-activiteiten naar sportverenigingen		Herschikking bestaande middelen					
Totaal structureel ¹		€ 80.000,—	€ 20.000,—				
Totaal incidenteel ²			€ 125.000,—	€ 225.000,—	€ 225.000,—	€ 225.000,—	€ 100.000,—

Bijlage 1. Overzicht sportuitgaven

Onderwerp	Saldo 2005	Saldo 2006	Saldo 2007	Saldo 2008	Saldo 2009	Saldo 2010	Saldo 2011	Saldo 2012
Sportverenigingen en sportactiviteiten, o.a. Sportsubsidies VSA	€ 733.110	€ 733.110	€ 733.110	€ 733.110	€ 733.110	€ 733.110	€ 733.110	€ 733.110
Sportaccommodaties, o.a. Subsidie zwembaden Tegemoetkoming OZB Onderhoud groene sportvelden en terreinen	€ 2.323.057	€ 2.323.057	€ 2.323.057	€ 2.323.057	€ 2.323.057	€ 2.323.057	€ 2.323.057	€ 2.323.057
Beheer accommodaties, o.a. Subsidie Accres, sportaandeel. Bestaande uit bewegingsonderwijs, squashhal Matenpark, sporthallen, sportactiviteiten, zwembaden.	€ 6.300.000	€ 6.300.000	€ 6.300.000	€ 6.300.000	€ 6.300.000	€ 6.300.000	€ 6.300.000	€ 6.300.000
Schoolzwemmen	€ 189.396	€ 189.396	€ 189.396	€ 189.396	€ 189.396	€ 189.396	€ 189.396	€ 189.396
Omnisportcentrum	€ 0	€ 0	€ 596.000	€ 596.000	€ 596.000	€ 596.000	€ 596.000	€ 596.000
Tijdelijke voortzetting exploitatiesubsidie Sportfondsenbad/Multifunctioneel Centrum Binnenstad.	€ 390.000	€ 390.000	€ 390.000	€ 390.000	€ 390.000	€ 390.000	€ 390.000	€ 390.000
Totale investering Sport dienst Samenleving	€ 9.935.563	€ 9.935.563	€10.531.563	€10.531.563	€10.531.563	€10.531.563	€10.531.563	€10.531.563

Bovenstaand overzicht geeft een beeld van de uitgaven voor sport. Bij de uitgaven in de periode 2006 - 2012 is uitgegaan van voortzetting van het beleid in 2005. De aanvullende investeringen, zoals vermeld in hoofdstuk 7, zijn niet opgenomen in dit overzicht. Op de bedragen voor 2006 tot en met 2012 vindt tevens een indexering plaats, die niet is opgenomen in het overzicht.

¹ De totale subsidie aan Accres bedraagt € 9.034.241,-. Dit bedrag is inclusief Sociaal Culturele Accommodaties, kinderboerderijen, Park Berg en Bos, CNME en overige panden. Ongeveer € 6.300.000,- is direct toe te schrijven aan sport.

Bijlage 2. Leden per sporttak

In het onderstaande overzicht staan de ledenaantallen van sportverenigingen per sporttak. Niet alle verenigingen zijn in het overzicht opgenomen. Alleen van verenigingen die de algemene sportsubsidie voor 2005 hebben aangevraagd zijn de gegevens bekend. De cijfers betreffen verenigingsleden per 1 augustus 2004.

Binnensport	Jeugd t/m 11 jaar	Jeugd t/m 17 jaar	Jeugd totaal	Leden totaal	Aantal vrijwilligers
Badminton	12	48	60	287	5
Boksen	2	6	8	26	18
Boogschieten	9	29	38	78	5
Bowling	1	23	24	242	12
Gymnastiek	1821	559	2380	3466	134
Handbal	61	66	127	243	35
Schermen	11	13	24	39	5
Schaken	118	72	190	339	24
Tafeltennis	8	49	57	140	20
Vecht en verdediging	189	98	287	366	6
Volleybal	280	351	631	1362	205
Zwemmen	594	260	854	1184	235
Zaalvoetbal	0	5	5	46	4
Buitensport					
Fietscross	46	42	88	95	44
Golf	5	10	15	430	20
Hockey	464	431	895	1508	190
Honk- en softbal	59	141	200	327	97
Klootschieten	1	9	10	49	11
Modelbouw	0	3	3	49	15
Motorsport	6	16	22	55	0
Mountainbike	17	35	52	326	12
Rugby	1	12	13	56	4
Schaatsen/skeeleren	17	47	64	215	15
Schieten	5	5	10	190	0
Voetbal	1838	1559	3397	6422	1721
Wielrennen	9	24	33	377	26
Binnen-/buitensport					
Atletiek	101	119	220	420	6
Korfbal	108	86	194	352	196
Omnisportvereniging	690	512	1202	2177	421
Ruitersport	19	92	111	218	33
Tennis	583	700	1283	6181	262
Totaal	7075	5422	12497	27265	3781

Colofon

Uitgave

Gemeente Apeldoorn

Fotografie

Gert van de Kamp Fotografie

Vormgeving

Vormvisie BNO Apeldoorn

Druk

Felua-groep Apeldoorn

Februari 2006